

KRONIKA  
ZAMKOWA  
ROCZNIKI



KRONIKA  
ZAMKOWA  
ROCZNIKI

THE CASTLE  
CHRONICLES  
ANNALS

SERIA NOWA / NEW SERIES  
5(71)/2018



KRONIKA  
ZAMKOWA  
ROCZNIKI

THE CASTLE  
CHRONICLES  
ANNALS

SERIA NOWA / NEW SERIES  
5(71)/2018

ZAMEK KRÓLEWSKI W WARSZAWIE – MUZEUM  
WARSZAWA 2019

Komitet redakcyjny

ARTUR BADACH, TADEUSZ BERNATOWICZ, JULIUSZ A. CHROŚCICKI,  
VYDAS DOLINSKAS (Wilno), STANISŁAW MOSSAKOWSKI, ANDRZEJ ROTTERMUND (przewodniczący),  
GÉRARD SABATIER (Grenoble), WOJCIECH TYGIELSKI, PAWEŁ TYSZKA

Redakcja naukowa

ARTUR BADACH, WOJCIECH FAŁKOWSKI (redaktor), PAWEŁ TYSZKA,  
JACEK ŻUKOWSKI (sekretarz redakcji)

Adres redakcji

plac Zamkowy 4, 00-277 Warszawa

e-mail: [kz@zamek-krolewski.pl](mailto:kz@zamek-krolewski.pl)

Wersja drukowana jest wersją pierwotną czasopisma

Redakcja językowa

MONIKA BARANOWSKA, ANNA WLAŻNIK

Korekta

AGNIESZKA CZEREPOWICKA, LUCYNA WYDRA

Tłumaczenie streszczeń angielskich

MARCIN TURSKI

© Copyright by Zamek Królewski w Warszawie – Muzeum, 2019

ISSN 0239-4898

Projekt graficzny, skład i łamanie

ARKADIUSZ RABIŃSKI

Druk i oprawa

ARGRAF

## SPIS TREŚCI / CONTENTS

### ROZPRAWY I ARTYKUŁY / PAPERS AND ARTICLES

FIODOR PANFIŁOW

Hercules Rossicus? O pochodzeniu europejskiego hełmu ceremonialnego  
ze zbiorów Orużejnej Pałaty

Hercules Rossicus? On the origin of the European ceremonial helmet

from the collection of The Kremlin Armoury . . . . . 7

JACEK ŻUKOWSKI

Philip II Holbein – złotnik i agent artystyczny Zygmunta III w świetle dokumentów  
z Národní archiv w Pradze

Philip II Holbein – goldsmith and art agent to Sigmund III in light of documents

from the Národní archiv in Prague . . . . . 21

RYSZARD SZMYDKI

Dostawy mozańskiego kamienia budowlanego na wschodnie tereny dawnej  
Rzeczypospolitej w 1. połowie XVII w.

Supplies of building stone from the estuary of the Meuse to eastern borderlands

of the former Polish-Lithuanian Commonwealth in the 1st half of the 17th c. . . . . 45

TOMASZ MLECZEK

Rapier z orłem w koronie. Unikatowy *pappenheimer* z Zamku Królewskiego  
w Warszawie

A rapier with a crowned Eagle. A unique pappenheimer-hilt rapier from

the Royal Castle in Warsaw . . . . . 61

JERZY CZAJEWSKI

Johann Pleitner (ok. 1604–1664). Inżynier wojskowy i żołnierz w służbie króla  
Władysława IV. Część druga: 1634–1648

Johann Pleitner (ca. 1604–1664). Military engineer and soldier in the employ

of King Wladyslaw IV. Part two: 1634–1648 . . . . . 77

ALEKSANDRA SKRZYPIETZ

Choroby królewicza Aleksandra Sobieskiego i porady lekarskie z nimi związane

Illnesses of Crown Prince Aleksander Sobieski and related physicians' diagnoses . . . . 107

ZBIGNIEW HUNDERT

Sejmiki województwa mazowieckiego wobec wojny z imperium osmańskim w 1676 r.

Assemblies of the Mazovia Province vs. the 1676 war with the Ottoman Empire . . . . 123

ANGELA SOŁTYS

Ostatni prymas Rzeczypospolitej. Michał Jerzy Poniatowski w portretach Marcella Bacciarellego

The last Primate of the Polish-Lithuanian Commonwealth. Michał Jerzy Poniatowski  
in the portraits by Marcello Bacciarelli . . . . . 141

ANNA SZKURŁAT

Ceramiczne wizerunki króla Stanisława Augusta jako wyraz gustu epoki  
Ceramic portraits of King Stanislaus Augustus as a token of the taste of the era . . . . . 171

BOGUSŁAW ULICKI

Pożary Zamku Królewskiego w Warszawie. Przegląd źródeł i opracowań  
Fires of the Royal Castle in Warsaw. A review of primary and secondary sources . . . . . 191

KATARZYNA MAĆZEWSKA

Nie tylko malownicze pamiątki. Dokumentacja wyposażenia rezydencji królewskich  
w Warszawie z lat 1915 i 1916 w akwarelach artystów z pracowni Archiwum Ikonograficznego  
Not just picturesque souvenirs. Documentation of the furnishing of royal residences  
in Warsaw from 1915 and 1916 in watercolours by artists from the studio  
of the Iconographic Archive. . . . . 209

MICHAŁ SOBIERAJ

Projekty przebudowy oraz remonty Zamku Królewskiego w Warszawie  
w świetle *Protokołu z posiedzenia Państwowego Komitetu do spraw Odnowienia  
Zamku Królewskiego i Łazienek Królewskich z 1935 r.*  
Blueprints for the reconstruction and renovation of the Royal Castle in Warsaw  
in light of the *Minutes from the meeting of the State Committee for the Renovation  
of the Royal Castle and Royal Łazienki from 1935* . . . . . 231

## WYBRANE NABYTKI ZAMKU KRÓLEWSKIEGO W WARSZAWIE – MUZEUM / SELECTED ACQUISITIONS OF THE ROYAL CASTLE IN WARSAW – MUSEUM

ALICJA JAKUBOWSKA

*Parada przed królem, czyli miniaturowa wersja Wjazdu Ludwika XIV  
do Vincennes van der Meulena*  
*Parade before the king, or a miniature version of Entry of Louis XIV  
to Vincennes by van der Meulen* . . . . . 259

ANGELA SOŁTYS

Bacciarelli – powrót po latach. *Portret Michała Jerzego Wandalina Mniszcha  
z córką Elżbietą i pieskiem Kiopkiem*  
Bacciarelli – a come-back years later. *Portrait of Michał Jerzy Wandalin Mniszech  
with the daughter Elżbieta and dog Kiopek* . . . . . 269

MARTA ZDAŃKOWSKA

Wyjątkowy nabytek. *Projekt dekoracji plafonu do Zamku Królewskiego  
w Warszawie pędzla Victora Louisa*  
A unique acquisition. *Design of the decoration of the plafond for the Royal Castle  
in Warsaw by Victor Louis* . . . . . 277

**RECENZJE – RELACJE / REVIEWS**

IRENA KOSSOWSKA, ŁUKASZ KOSSOWSKI

*Znaki wolności...* Wystawa w Zamku Królewskim w Warszawie

*Signs of Freedom...* An exhibition at the Royal Castle in Warsaw ..... 281

**KRONIKA WYDARZEŃ / CHRONICLE OF EVENTS ..... 287**